

Evropski pokret
Srbija

PREPORUKA PRVOG ZASEDANJA RADNE GRUPE POLJOPRIVREDA

Tema: Vertikalno I horizontalno povezivanje učesnika u ruralnom razvoju
02. februar 2009. godine

Moderator Dragan Mirković je u uvodnom izlaganju napomenuo osnovne smernice i razloge zašto je tema ruralnog razvoja u Srbiji odabrana za ovaj skup. Ukazano je na skoro potpuno nerazumevanje procesa razvoja ruralnih zajednica na način na koji se on sprovodi u državama članicama EU i koliko je on značajan kako sa socijalnog tako i sa ekonomskog aspekta. U periodu tranzicije u ruralnim zajednicama je nastavljen trend dalje depopulacije sa povećanjem siromaštva preostalih stanovnika. Cilj ove radne grupe će biti fokusiranje na što konkretnije preporuke koje će omogućiti efikasnu komunikaciju resornih ministarstava nadležnih za ovu oblast.

Na početku je konstatovano žaljenje što niko od ministarstava koja u svom opisu posla mogu znatno da utiču na poboljšanje položaja i uslova života na selu, osim Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, nije prisutan na današnjem skupu. Prof. dr Natalija Bogdanov je istakla da se na skupovima posvećenim ovoj temi uglavnom sretnu iste osobe, tako da je neophodno što pre predočiti da ruralni razvoj predstavlja najmanje poljoprivredu, a većim delom ostale oblasti koje život na selu čine kvalitetnijim. Nakon prezentovanja trenutne situacije u ruralnim oblastima, otvorena je diskusija.

Gospodin Dr Zoran Mašić, predsednik Odbora za poljoprivredu Narodne skupštine Republike Srbije je predočio da je izuzetna sporost zakonodavne aktivnosti po ovom pitanju, i da što pre treba uputiti u Skupštinu Srbije sva zakonska akta koja pokrivaju ovu oblast, u čemu će on dati svoj lični doprinos. Prisutni predstavnici Ministarstva poljoprivrede su predočili aktivnosti njihovog sektora za razvoj sela, kao i na predloge zakona koje su uputili u Skupštinu i čije usvajanje omogućava dalji rad na razvoju ove teme i korišćenja predpristupnih fondova EU (iz pete komponente IPA-e).

Od strane učesnika iz određenih lokalnih zajednica su predočeni modeli organizacije koji funkcionišu u praksi i dobra volja da svoja iskustva podele sa drugim lokalnim zajednicama. Ostali učesnici su u diskusiji izneli pojedinačne pozitivne primere na temu ruralnog razvoja, kao i na slabosti i neophodnosti reforme stručnih službi i naučnih institucija koje treba da prate ovaj proces.

Preporuke:

1. Uspostaviti inter-resornu koordinaciju po pitanju ruralnog razvoja, obzirom na kompleksnost materije i neophodnost integrisanog pristupa rešavanju problema razvoja ruralnih oblasti.

Najbitniji segment početka rada na punom sistemu uspostavljanja integrisanog ruralnog razvoja (multifunkcionalne poljoprivrede) na osnovama smernica i principa koji se primenjuju u drugom stubu ZPP EU. Obzirom na pogrešno mišljenje koje vlada u Republici Srbiji da je ruralni razvoj vezan samo za poljoprivredu, neophodno je što pre formirati interministarsku radnu grupu na nivou Vlade Republike Srbije koja bi objedinila i koordinirala aktivnosti u pravcu pomoći razvoju sela. U ovoj grupi bi se nalazili predstavnici svih ministarstava Vlade Republike Srbije u čijem opisu posla se nalaze aktivnosti koje doprinose razvoju ruralnih oblasti. Najbitnija ministarstva su: Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede; ministarstvo ekonomije i regionalnog

Evropski pokret u Srbiji

Kralja Milana 31/II
11000 Beograd, Srbija
Tel: 011/ 3640-174
Fax: 011/ 3640-202
office@emins.org
www.emins.org

PROJEKAT FINANSIRA EU
KROZ FOND ZA EVROPSKE INTEGRACIJE
KOJIM RUKOVODI DELEGACIJA EK U REPUBLICI SRBIJI,
A TEHNIČKI REALIZUJE PRESS NOW

Evropski pokret
Srbija

razvoja, ministarstvo finansija, ministarstvo infrastrukture, ministarstvo zaštite životne sredine i prostornog planiranja i ministarstvo trgovine a tek potom ostala ministarstva, kao i mnoge druge vladine institucije koje svojim opisom posla i budžetskim sredstvima mogu da utiču na pozitivna socijalna i ekonomska kretanja u ruralnim oblastima, ali i zaštitu i obnovu biodiverziteta u lokalnoj sredini. U ovom trenutku svaka od nabrojanih institucija deluje zasebno kako u implementaciji sopstvenih strategija i planova za ove oblasti, tako i u pogledu finansiranja istog.

2. Obezbediti kanal komunikacije sa direktnim korisnicima i lokalnim samoupravama radi predočavanja procesa integracija u EU u ovoj oblasti, kao i strategije Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede.

Unaprediti saradnju sa medijima po ovom pitanju i krenuti u informisanje putem kampanja, direktnih kontakata sa svim učesnicima u ruralnom razvoju poput lokalnih samouprava, lokalnih udruženja proizvođača. Takođe, animirati mlađu populaciju i u potpunosti ih informisati o mogućnostima budućnosti ostanka na selu. Otpočeti rad sa prosvetnim radnicima i omladinom u osnovnim i srednjim školama ruralnih oblasti, kako bi kao nosioci razvoja u sopstvenoj sredini u potpunosti shvatili procese EU integracija u ovom segmentu. U ove procese je neophodno uključiti sve stručne kadrove iz ove oblasti, kao predstavnike resornih ministarstava, NVO-a, lokalne samouprave, itd.

3. Unaprediti administrativne kapacitete za oblast ruralnog razvoja kroz edukaciju treninge i pronalaženje mogućnosti za uključenje u rad resornog ministarstva svih organizacija koje se nalaze u procesu ruralnog razvoja

U ovoj fazi tranzicije neophodno je učiniti mnogo poslova koji vode ka potpunom uključenju Republike Srbije u ZPP EU. Ceo posao oko procesa integracija u oblasti ruralnog razvoja, kako po pitanju pravljenja strategije, programiranja, implementacije i monitoringa je u nadležnosti Sektora za ruralni razvoj Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, koje po broju zaposlenih ne može odgovoriti u punoj meri ovim složenim zahtevima. Uspešnost integracija u EU u ovoj oblasti zavisi od dobre pripreme i administrativne strukture sa dovoljnim brojem kvalitetnih radnika, koja je ujedno i propisana, i neophodno je da bude akreditovana od strane nadležnog Direktorata iz Brisela. Nažalost, trenutne okolnosti u pogledu finansijskih mogućnosti budžeta Republike Srbije ne dozvoljavaju postavljanje ovakve strukture, što će neminovno dovesti do neadekvatne pripreme za ove procese, a kasnije i nemogućnosti potpunog iskorišćenja predpristupnih fondova iz pete komponente Instrumenta za predpristupnu pomoć. U narednom periodu neophodno je učiniti sve da se u ove procese uključe svi oni koji mogu olakšati pripremu ovog procesa resornom ministarstvu, stručne i naučne institucije koje poseduju osposobljene kadrove za ovu oblast, civilni sektor kako sa centralnog tako i lokalnog nivoa i koordiniranim pokretanjem projekata iz ove oblasti koji će prenositi znanje i vršiti pripremu preduzetnika, lokalnih samouprava i stanovništva za oblast ruralnog razvoja.

4. Obezbediti otvaranje smerova iz oblasti ruralnog razvoja na visokoškolskim ustanovama, naučnim institucijama, kao i reformu lokalnih obrazovnih centara koji će raditi na direktnom kontaktu i edukaciji stanovništva ruralnih oblasti

Trenutno u Republici Srbiji na visokoškolskim ustanovama ne postoje smerovi koji se bave temom ruralnog razvoja na način na koji se to čini u zemljama članicama EU. Pored neophodnog otvaranja adekvatnih smerova na fakultetima, neophodno je napraviti sistem kontinuiranog obrazovanja i praćenja kretanja procesa u oblasti ruralnog razvoja kroz seminare, radionice, studentske posete. Za sada se odvija samo edukacija pojedinaca koji se pozivaju od strane

Evropski pokret u Srbiji

Kralja Milana 31/II
11000 Beograd, Srbija
Tel: 011/ 3640-174
Fax: 011/ 3640-202
office@emins.org
www.emins.org

PROJEKAT FINANSIRA EU
KROZ FOND ZA EVROPSKE INTEGRACIJE
KOJIM RUKOVODI DELEGACIJA EK U REPUBLICI SRBIJI,
A TEHNIČKI REALIZUJE PRESS NOW

Evropski pokret
Srbija

međunarodnih organizacija ili individualni odlasci na stručne seminare u države članice EU. Na taj način se dobijaju pojedinačna saznanja koja nisu sistematska i koja mogu na pravi način biti upotrebljena u procesu integracija u EU. Takođe je neophodno u ovoj oblasti unaprediti znanje postojećih lokalnih obrazovnih institucija koje će dnevno direktno biti u kontaktu sa ruralnim stanovništvom i pružati im informacije i edukaciju u ovoj oblasti.

5. Obezbediti posebne modele finansiranja i formiranja finansijskih institucija za podršku ruralnom razvoju koje zbog specifičnosti procesa ne mogu da se oslone na postojeći bankarski sistem

Primena i implementacija mera koje će doprineti unapređenju ekonomskog razvoja ruralnih oblasti Republike Srbije su svedena na mali deo agrarnog budžeta Ministarstva poljoprivrede, što je nedovoljno i za rešavanje problema na jednom lokalitetu. Neophodno je da se podrška ovom procesu podrži od strane jače finansijske institucije koja bi prilikom finansiranja uvažavala specifičnosti i značaj ovog procesa. Mikrokrediti, štedno kreditne zadruge, posebne linije Fonda za razvoj, pravljenje novih finansijskih institucija koje bi bile finansijska podrška za predstojeće ekonomske aktivnosti prilikom korišćenja predpristupnih IPA RD fondova. Takođe i omogućiti poreske olakšice za investiranje u marginalna područja Republike Srbije.

6. Pojačati zakonodavnu aktivnost kako bi se što pre otvorila mogućnost korišćenja IPA RD (V komponenta IPA) sredstava

Ubrzati donošenje svih zakonskih i podzakonskih akata koji će u potpunosti pratiti korake neophodne za postavljanje administracije za implementaciju mera agrarne politike u skladu sa smernicama i zahtevima EU. Ove aktivnosti su neophodne kako bi Republika Srbija odmah nakon sticanja zvanja kandidata za članstvo u EU, otpočela proces akreditacije tela unutar Ministarstva poljoprivrede, kao preduslova za korišćenje V komponente IPA fondova. Takođe, potrebno je izvršiti sistematizaciju resornog ministarstva u skladu sa zahtevima neophodnim za proces akreditacije .

7. Informisanje o pozitivnim primerima dobro organizovanih lokalnih zajednica u oblasti ruralnog razvoja

Promovisati uspešne primere dobre organizacije na lokalnom nivou u ovoj oblasti putem direktnih odlazaka u manje uspešne lokalne zajednice i kroz interaktivne sesije dolaziti do rešenja za postavljanje infrastrukture za ruralni razvoj, obzirom na specifičnosti strategije ruralnog razvoja za svaku lokalnu zajednicu. Najveći deo lokalnih zajednica, a naročito onih koje pripadaju u marginalna i nerazvijena nemaju jasnu strategiju razvoja svoje zajednice.

Evropski pokret u Srbiji

Kralja Milana 31/II
11000 Beograd, Srbija
Tel: 011/ 3640-174
Fax:011/ 3640-202
office@emins.org
www.emins.org

PROJEKAT FINANSIRA EU
KROZ FOND ZA EVROPSKE INTEGRACIJE
KOJIM RUKOVODI DELEGACIJA EK U REPUBLICI SRBIJI,
A TEHNIČKI REALIZUJE PRESS NOW